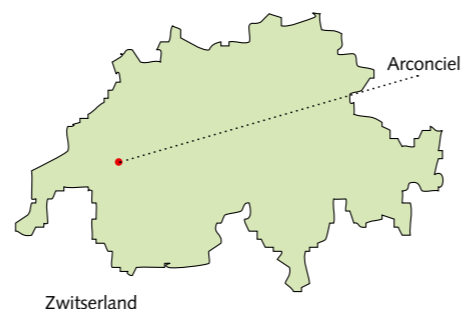

De Zwitsers Francis Terreaux en Dominique Roulin ontvangen een melkprijs van bijna vijftig cent per kilo. De royale prijs compenseert de hogere productiekosten voor de speciale kaasvoet Vacherin Fribourgeois. Joltdochter Lacoste staat symbool voor de fokkerijkoers.

Een rantsoen zonder kuilgras of maiskuil, het is op een Nederlands of Vlaams melkveebedrijf nauwelijks voor te stellen. Francis Terreaux en Dominique Roulin uit het Zwitserse Arconciel weten niet beter. Ze verwerken de melk van hun vijftigkoppige veestapel tot de Zwitserse kaasspecialiteit Vacherin Fribourgeois, waarbij pasteuriseren van de melk uit den boze is. 'De zuivelfabriek wil het risico op boterzuur uitsluiten en verbiedt daarom het gebruik van gras- of maiskuil. In plaats daarvan voeren we hooi en luzerne als ruwvoer. In het voorjaar en de zomer is er vers gras via beweidings- en stalvoeding', vertelt Roulin. Hij is verantwoordelijk voor de jongvee-opfok en het voeren van het vee. Het hooi verdwijnt niet in balen, maar wordt los naar huis gehaald. Daar stort Dominique het in met houtwanden afgeschermde bunkers, die in de ligboxenstal, tegenover de koeien, staan opgesteld. Hier droogt het gedurende vijf dagen op houten rekken met behulp van een ventilator of turbine, die lucht onder de rekken doorblaast. Bij een drogestofpercentage van 88 tot 90 stapelt het bedrijf het gras met een grijper omhoog in een hoek van de bunkers. Het opgeslagen hooi verspreidt een aangename geur in de zes jaar oude ligboxenstal.

Dominique Roulin en Francis Terreaux: 'De laagst gepunte dieren gaan er na de eerste lijst uit, daarom zitten onze twaalf oudere koeien op gemiddeld 89 punten'

met 3,9% vet en 3,3% eiwit. 'Het geheim schuilt in de rest van het rantsoen. We maken zelf een mix van luzerne, gerst, soja en bietenpulp', vertelt Dominique, terwijl hij zijn hand door een restje geweekte bietenpulp haalt, dat nog in de mixbak zit. De voerinstallatie staat op

een zolder boven het melkvee, een ruimte die dienst doet als opslag en voerkeuken. De silo's met krachtvoer (twee soorten: een A-brok en een energierijke brok) en zelfgeteelde, maar elders gedroogde ccm staan er ook. Produceert een koe veertig kilogram melk, dan verstrekt de veehouder zeven kilo krachtvoer, 1,5 kilo ccm en twintig kilo van de mix uit de eigen voerkeuken. 'We kunnen goedkoper produceren, maar ik vind dat je een keer tevreden moet zijn. Op dit moment hebben we weinig problemen met diergezondheid en is de productie per koe hoog. Het is lastig om achteraf hard te maken met welk voer je het meest efficiënt werkt.' Mais en gerst verbouwt Roulin zelf op het 66 hectare tellende areaal. Daarnaast teelt hij tarwe, koolzaad en gras. Francis Terreaux verzorgt de vijftig melkkoeien en neemt de fokkerij voor zijn rekening.

Stiermoeder Lacoste (v. Jolt), 91 punten en in vier lactaties (1501 dagen) goed voor 44.765 kg melk met 4,50% vet en 3,52% eiwit

'In 2000 voegden we onze bedrijven samen om meer rendement te halen. Melken jongvee verdeelden we over beide locaties, een jaar later is de ligboxenstal gebouwd.' Behalve de opvallende constructie van het gebouw zijn de opentandemmelstal en de stalvloer van asfalt niet (meer) alledaags. 'Het asfalt in de stal is wat fijner dan het soort dat voor wegen wordt gebruikt. Het is niet goedkoop, maar koeien glijden er minder snel op uit.'

Melkprijs bijna 50 cent

Zwitserse bedrijven zijn vooral kleiner en extensiever vergeleken bij de Nederland-

kend. Op ons bedrijf bestaan van 414.000 kilogram melk twee families.' Terreaux en Roulin ontvangen op dit moment een melkprijs van 78 Zwitserse frank, ofwel 48,75 eurocent per kilo. Dit hoge niveau dankt het bedrijf aan een toeslag die het als compensatie ontvangt voor het verbod op kuilvoer. Daarnaast speelt mee dat ze de melk zelf naar de fabriek brengen en er is een staffel in uitbetaling op celgetalniveau. Beneden 120.000 cellen per ml betekent een bonus van 0,3 cent, boven de 250.000 cellen leidt tot een korting van 1,25 eurocent per kg melk.

Oude koeien 89 punten

Door de bonus bij laag celgetal neemt Francis Terreaux uiergezondheid in de stierkeuze mee. Nog meer nadruk legt hij op het exterieur. De Zwitser insemineert met Dolman, Final Cut en Bolton, het jongvee is van Samuelo, Mr Sam en Buckeye. Terreaux streeft ernaar koeien te fokken die showpotentie combineren met economie. Boegbeeld in dat streven is Joltdochter Lacoste (uit een Aerostarmoeder): 91 punten fraai en in vier lactaties (1501 dagen) goed voor 44.765 kg melk met 4,50% eiwit en 3,52% eiwit. Haar zonen Lucifer (v. Champion) en Lenine (v. James) staan in opfok bij Swiss Genetics.

Dominique Roulin: 'De zuivelfabriek wil het risico op boterzuur uitsluiten'

Melken zonder kuilvoer

Asfalt in stal

Wie denkt dat er met hooi geen hoge melkproductie haalbaar is, heeft het mis. Het zwartbonte holsteinkoppel produceert per koe gemiddeld 9500 kg melk

De ligboxenstal – het achterste gebouw – heeft een opvallende constructie

se en Vlaamse veehouderijbedrijven. Het is volgens Roulin een misverstand dat het Alpenland in sterkere mate biologisch produceert: 'Hooguit drie procent boert hier geheel zonder bestrijdingsmiddelen of kunstmest.' Een even klein aandeel van de boeren zet deze hulpbronnen zonder beperking in. De rest boert volgens een tussenvorm, waarbij ten minste zeven procent van het areaal vrij blijft van kunstmest en een even groot deel voor 15 juni niet wordt gemaaid. 'Veehouders krijgen hiervoor via de overheid een vergoeding. Het komt erop neer dat tussen de 25 en 30 procent van het inkomen uit deze bijdrage komt. Daarom is het gemiddelde quotum van de Zwitserse boeren van 120.000 kilogram melk ook toerei-

Terreaux pakt de stamboekpapieren erbij om het exterieurniveau van zijn veestapel te onderbouwen. 'De laagst gepunte dieren gaan er na de eerste lijst uit, daarom zitten onze twaalf oudere koeien op gemiddeld 89 punten', zegt Francis over de koeien die drie keer of vaker kalfden. De vaarzen staan op 82 punten. Door het strenge selectiebeleid heeft de vijftigkoppige veestapel een hoog niveau, maar ook een lage gemiddelde leeftijd. Het is ironisch genoeg volgens Terreaux de beste manier om een veestapel met oude koeien te fokken.

Tijmen van Zessen

Tegenover het uitgebreide en dus prijziger rantsoen staan volgens Dominique Roulin een betere gezondheid van de veestapel en een hogere melkproductie

